

36 915 J Wijziging van de begrotingsstaat van het Deltafonds voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 3 VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 21 april 2026

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 9 april 2026 voorgelegd aan de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Bij brief van 20 april 2026 zijn ze door de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Huizenga

De griffier van de commissie,
Schukkink

- 1 Hoeveel geld wordt uitgegeven aan projecten rond het Grevelingenmeer? En aan de verzouting daarvan?

Antwoord:

Het Grevelingenmeer is het grootste zoutwatermeer van Noord-West Europa door de aanleg van de Brouwersspuisluis in 1978. Er wordt geen geld uitgegeven aan de verzouting van het Grevelingenmeer. In het kader van de 3e tranche Kaderrichtlijn Water (KRW) wordt t/m 2027 circa 1 miljoen euro geïnvesteerd in herstel van zeegrasvelden in het Grevelingenmeer.

- 2 In hoeverre worden de BES-eilanden ook meegenomen in het Deltafonds, gezien het feit dat kustbescherming een groot adaptatieprobleem is voor de BES-eilanden, en de BES-eilanden volgens het vonnis van de Bonaire-klimaatzaak integraal moeten worden meegenomen in het Nederlandse Klimaatadaptatieplan?

Antwoord:

De bepalingen over het Deltafonds zijn onderdeel van de Waterwet. De reikwijdte van de Waterwet is beperkt tot Europees Nederland. Hierdoor maken de BES-eilanden (Caribisch Nederland) geen onderdeel uit van de scope van het Deltafonds. Voor de BES-eilanden geldt dat financiering van infrastructuur, klimaatadaptatie en waterbeheer via andere instrumenten verloopt, zoals bijzondere uitkeringen, het BES-fonds en aanvullende, thematische programma's.

Op 28 januari 2026 heeft de rechtbank Den Haag uitspraak gedaan in de door Greenpeace Nederland aangespannen procedure tegen de Nederlandse Staat over klimaatverandering op Bonaire.

Op 10 april 2026 stuurde het kabinet de Kamer een brief over deze uitspraak (Kamerstukken 32813, nr. 1558). In deze brief geeft het kabinet aan in te zetten op het vaststellen van een klimaatadaptatieplan om ervoor te zorgen dat de BES-eilanden klimaatbestendig zijn, nu en in de toekomst. Het kabinet streeft ernaar om nog dit jaar de Nationale Klimaatadaptatiestrategie vast te stellen, waarin nadrukkelijk aandacht is voor de BES-eilanden.

- 3 Acht u het realistisch om het verwachte tekort voor 2026 te dekken met een verschuiving van € 225 miljoen vanuit 2027, gezien de resterende middelen voor waterveiligheid in dat jaar?

Antwoord:

Met de verschuiving van € 225 miljoen vanuit 2027 naar 2026 kan de productie in 2026 worden doorgezet. Aanleiding voor de benodigde

middelen was de pilot overprogrammering. In de begrotingstoelichting is aangegeven dat deze zogenaamde overprogrammering op de fondsen nu stapsgewijs wordt teruggebracht om nieuwe overschrijdingen, zoals in 2025, te voorkomen. Verschuiving van de middelen vanuit 2027 geeft de ruimte om dit stapsgewijs te doen.

- 4 Hoe verhoudt de verlaging van de uitgaven op artikel 1 (waterveiligheid) met € 260 miljoen in 2027 zich tot de beoogde versnelling van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)?

Antwoord:

In het kader van de pilot 'realistisch ramen en overprogrammering' is in de Voorjaarsnota 2025 de overprogrammering voor het Deltafonds, die op artikel 1 Investeren in waterveiligheid wordt verantwoord, verhoogd omdat in eerdere jaren bleek dat de productie achter bleef. Door verbetering van de prestaties van o.a. het HWBP, leidend tot volledige uitputting in 2025, blijkt de overprogrammering tot een nadelig saldo in 2025 te hebben geleid. Dit nadelige saldo werkt door in 2026 waardoor € 225 miljoen uit 2027 is overgeboekt om in 2026 uit te komen op een beheersbare overprogrammering. Met deze verschuiving bedraagt het beschikbare bedrag voor het gehele Deltafonds zowel in 2026 als in 2027 €2,1 miljard.

- 5 Kunt u toelichten waarom er € 152,8 miljoen voor het project Bestaande Spuimiddelen (bij de Afsluitdijk) wordt teruggeboekt naar de investeringsruimte?

Antwoord:

Aan de Kamer is eerder toegelicht (Kamerstukken 36 800-A, nr. 11) dat tijdens de uitwerking van de renovatieopgave van de Bestaande Spuimiddelen is gebleken dat renovatie geen toekomstbestendige oplossing biedt voor de afvoercapaciteit als gevolg van klimaatverandering en zeespiegelstijging. Bovendien bleken de uitvoeringsrisico's te groot te zijn om dit renovatieproject voort te zetten. Omdat het renovatieproject is stopgezet, vloeit het projectbudget automatisch terug naar de Investeringsruimte van het Deltafonds. Daarmee worden deze middelen onderdeel van toekomstige integrale besluitvorming over de inzet van de vrije middelen van het fonds.

Het stopzetten van het project betekent dat er niet, zoals bij de afronding van projecten, sprake is van een feitelijke mee- of tegenvaller. Evenmin is er sprake van vertraging in de besluitvorming of uitvoering. Omdat het project niet wordt uitgevoerd in de vorm zoals eerder gepland zal allereerst worden onderzocht hoe de benodigde afvoercapaciteit in de toekomst kan worden gerealiseerd.

- 6 Is bij de terugboeking voor Bestaande Spuimiddelen sprake van een feitelijke meevaller of van een vertraging in de besluitvorming of de uitvoering?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 5.

- 7 Zijn de teruggeboekte middelen voor Bestaande Spuimiddelen op een later moment alsnog nodig voor de spuimiddelen van de Afsluitdijk?

Antwoord:

Na het stopzetten van het renovatieproject in de voorgenomen vorm zal als eerstvolgende stap worden onderzocht wat een passend vervolgtraject is om de in de toekomst noodzakelijke afvoercapaciteit te realiseren. Daarbij wordt rekening gehouden met de samenhang van deze opgave met keuzes elders in het watersysteem, waaronder de afvoerverdeling over de Rijntakken en het peilbeheer van het IJsselmeer. Op het moment dat uit het vervolgtraject bekend is welke investeringsproject daarvoor nodig is, wordt bezien welke budgettaire ruimte dit vergt. Ook wordt dan bezien of deze ruimte binnen de investeringsruimte gevonden kan worden.

- 8 Klopt het dat in de tabel met belangrijkste uitgavenmutaties de overboeking van de KRW-reservering (artikel 5) naar KRW-uitvoering (artikel 7) per abuis is vermeld voor de jaren 2027-2029 in plaats van voor de jaren 2026-2028?

Antwoord:

Inderdaad zijn de bedragen in het Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties (2.1) in de verkeerde jaren terecht gekomen. De bedragen hadden in de periode 2026-2028 moeten staan, zoals in de toelichting en de verdiepingsbijlage is aangegeven.

- 9 Kunt u toelichten waar de € 82 miljoen extra voor de Kaderrichtlijn Water aan wordt besteed, aanvullend op de € 168 miljoen (verdeeld over 2026 en 2027) die bij de eerste suppletoire begroting 2025 al extra is uitgetrokken? Betreft het grotere tegenvallers, prijsstijgingen en/of uitvoering van extra maatregelen?

Antwoord:

Op 11 februari 2025 is de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over de budgettaire spanning binnen het KRW-uitvoeringsprogramma van Rijkswaterstaat (Kamerstukken 27 625, nr. 699). Deze spanning was opgelopen tot circa € 420-500 mln. De brief benoemt de oorzaken van de kostenstijging en gaat in op enerzijds het verkleinen van de budgetspanning en de andere risico's binnen het programma, en anderzijds op het stapsgewijs verhogen van het budget. Met versoeringen kan namelijk niet de volledige budgetspanning worden opgelost.

Bovenop de € 168 mln die bij de eerste suppletoire begroting 2025 al extra is uitgetrokken, is destijds een reservering van € 82 mln getroffen binnen de investeringsruimte van het Deltafonds zodat - indien nodig - de helft van de budgettaire spanning ($168 + 82 = € 250$ mln) gedekt zou zijn. In de eerste suppletoire begroting 2026 wordt de reservering daadwerkelijk toegevoegd aan het programmabudget.